

YTTRANDE

Datum
2025-05-09

Dnr
R 23-2025

1 (2)

Chefsjustitieombudsmannen
Erik Nymansson

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
Enheten för domstols- och åklagarfrågor
103 33 Stockholm

Yttrande över Domstolsverkets promemoria En effektivare tvistemålshandläggning

(Ju2025/00343)

Riksdagens ombudsmän har beretts tillfälle att yttra sig över den rubricerade promemorian. I promemorian konstateras att rättegångsbalkens regler om handläggning av dispositiva tvistemål i stora delar är ändamålsenliga men att domstolarna inte tillämpar de processuella verktyg som finns i rättegångsbalken i tillräcklig utsträckning. För att ge domare bättre förutsättningar att tillämpa de aktuella bestämmelserna föreslås att tingsrätter och hovrätter ska bilda nätverk samt anordna seminarier och utbildningar.

Utifrån de iakttagelser som jag har gjort vid inspektioner av tingsrätter under hösten och våren delar jag bilden att de processuella verktyg som avses inte tillämpas på det sätt som är önskvärt (se t.ex. JO:s protokoll den 16 januari 2025 i ärendet med dnr 8127-2024). Det är därför positivt om man genom t.ex. utbildningsinsatser kan få till stånd en ökad användning av de aktuella bestämmelserna och härigenom åstadkomma en mer effektiv och ändamålsenlig handläggning av dispositiva tvistemål. I sammanhanget noterar jag att den nu remitterade promemorian upprättades för mer än två år sedan. Det framstår därför som angeläget att de åtgärder som föreslås genomförs så snart som möjligt om det inte redan har skett.

I promemorian föreslås vidare vissa ändringar i rättegångsbalken. Det handlar bl.a. om att en ny, flexiblere tredskodomssanktion ska införas och vara tillämplig i alla dispositiva tvistemål samt att parterna i dispositiva tvistemål som huvudregel ska ansvara för att bl.a. återopade vittnen inställer sig till ett förhörstillfälle. Enligt min mening bör lagändringar av sådant slag på sedvanligt sätt föregås av en offentlig utredning. På så sätt skulle beredningsunderlaget bli mer gediget och frågorna kunna belysas ur fler aspekter. I avsaknad av ett sådant beredningsunderlag kan jag inte tillstyrka de föreslagna lagändringarna.

Yttrandet har beslutats av chefsJO Erik Nymansson. Dokumentet har fastställts digitalt och har ingen underskrift.

Byråchefen Stefan Nyman har föredragit ärendet.